

ΤΑ ΩΡΟΔΟΓΙΑ

— Κύριε, κύριε... παρακαλῶ, τί ώρα εἶνε; Εἶνε ἑώρητος συνηθεστάτη, τὴν ὄποιαν ἀκούετε κατὰ πᾶσαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἐνῷ βαδίζετε καθ' ὁδόν. Ἐνίστε τὴν ἀκούετε καὶ τὴν νύκτα, ἀλλὰ τότε δὲν ὑποχρεοῦσθε ν' ἀπαντήσητε, τότε τὸ φρονιμώτερον εἶνε νὰ ἐπισπεύσητε τὸ βῆμα καὶ νὰ παρέλθητε ἢ νὰ προτείνητε τὸ ὅπλον σας, ἀν φέρητε τοιοῦτο, διότι ἐν ὥρᾳ νυκτερινῇ καὶ εἰς ἀπόκεντρον μάλιστα μέρος ἢ τοιαύτη ἔρωτησις εἶνε συνηθέστατα τὸ προοίμιον αὐθέδους λαποδυτικῆς ἐπιθέσεως. Ἐνῷ εἰς τὴν ἀθώαν τῆς ἡμέρας ἔρωτησιν, ἦν σᾶς ἀπευθύνει μικρός τις μαθητὴς φέρων ὑπὸ μάλης τὰ βιβλία του, φιλόπονός τις γειρῶναξ μεταβαίνων εἰς τὴν ἔργασίαν του ἢ ἄλλος τις οἰօςδήποτε διαβάτης, ἔχετε καθῆκον ν' ἀπαντήσητε ἀν φέρητε ὠρολόγιον καὶ ἀν δὲν θέλητε νὰ φανῆτε ἀγροῖκος.

Διηγοῦνται ὅτι ναυαγοί τινες ἀποβάντες μετὰ πολλὰς κακουγίας εἰς ζένην χώραν καὶ ιδόντες ὡς πρῶτον ἀντικείμενον αὐτόθι ἀγγόνην ἐστημένην, ἐδόξασαν μετὰ χαρᾶς τὸν οὐρανὸν είκασαντες ἐκ τοῦ σημείου τούτου ὅτι εἶχον φθάσει εἰς τόπον πεπολιτισμένον. "Ωστε ἀν ἡ ἀγχόνη δύναται εἰς τινας περιστάσεις νὰ χρησιμεύσῃ καὶ αὐτὴ ὡς γνώρισμα τοῦ πολιτισμοῦ, πολὺ περισσότερον, πιστεύομεν, δύναται νὰ ληφθῇ ὡς μέτρον τὸ ὠρολόγιον. 'Αλλ' ἀν ὁ πολιτισμὸς τῆς χώρας μας ἐπέπρωτό ποτε νὰ μετρηθῇ διὰ τῶν ὠρολογίων, ὁ ξένος ἤθελε συναγάγει θιλιθερώτατα συμπεράσματα· διότι καθ' ὅ-

λην τὴν ἔκτασιν τὴν οὐ σμικρὰν τοῦ κλεινοῦ ἡμῶν καὶ ιστεράνου ἀστέως ὑπάρχει ἐν καὶ μόνον δημόσιον ὠρολόγιον, τὸ τῆς Μητροπόλεως, τὸ ὄποιον.. δὲν λειτουργεῖ. Εἶνε ἀληθὴς ὅτι καθ' ἐκάστην

ἀκριβῶς καὶ μαθηματικῶς κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς μεσημέριας ὁ ἀπόμαχος τοῦ Ἀστεροσκοπείου δεικνύει ἐκεῖθεν τὴν σημαῖαν καὶ κρούονται πάραυτα οἱ κώδωνες τῶν ναῶν· ἀλλ' οὔτε τις εὑρίσκεται πάντοτε ἔξω κατὰ τὴν ὥραν τῆς μεσημέριας, οὔτε οἱ ναοὶ εἶνε τόσον πολυάριθμοι ἐν τῇ πόλει μας καὶ τόσον πυκνοὶ ὥστε ν' ἀκούηται πανταχοῦ ὁ ἡχος τῶν κωδώνων των, ὃν καλύπτει συχνότατα ὁ μυκηθυδὸς τοῦ ἀνέμου ἢ ἔξουδετεροι ἢ βαρύνης συναυλία τῶν ἄλλων ποικίλων τῆς πόλεως κρότων ἄλλως τε ἢ μεσημέρια εἶνε εἰς τῶν σπουδαιοτέρων, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ὁ μόνος σταθμὸς τοῦ ἡμερησίου βίου, ὑπάρχουσι δὲ καὶ πολλαὶ ἄλλαι ὥραι, πᾶσαι ἵσως τοῦ ἡμερονυκτίου, ὃν ἡ ἀκριβῆς γνῶσις εἶνε ἀναγκαία πρὸς ὥρμισιν τῶν παντοίων ἀναγκῶν τοῦ ἐπαγγέλματος, τῆς διαιτῆς καὶ ἐν γένει τοῦ συστήματος τῆς καθ' ἡμέραν ζωῆς.

"Αλλοτε τούλαχιστον ἐν Ἀθήναις ὑπῆρχον τρία ὠρολόγια. Δέν ἦσαν σύμφωνα ἀληθῶς πρὸς ἄλληλα· ἡ ἐλληνικὴ διγόναια

Η ΣΑΡΡΑ ΒΕΡΝΑΡ
μὲ τινάνα δ' Ἀρχ.

ἡ ἐπάρχατος εἴχεν εἰσχωρήσει καὶ μέγιο τῆς λειτουργίας αὐτῶν καὶ ὅτε τὸ ἐν ἐσήμανε τέταρτον, ἐνῷ τὸ ἄλλο πρὸς ἀντίκρουσιν ἐσήμανε τὴν ἡμίσειαν, μετ' ὅλην ἡκούετο τὸ τρίτον πεισματωδῶς κρούον ὅλα τὰ κτυπήματα τῆς ἀρτίας ὥρας.

‘Αλλὰ τέλος πάντων, ὁσάκις ἐπήρχετο συμβιθα-
σμὸς μεταξύ των, οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον προχειρό-
τερα τὰ γνωρίσματα τοῦ χρόνου τῆς ἡμέρας.

Τὰ ὡρολόγια ταῦτα ἥσαν, παρεκτὸς τοῦ σω-
ζομένου εἰσέτι τῆς Μητροπόλεως, τὸ τοῦ Ἐλγί-
νου, ἐν τῷ πύργῳ τῆς Παλαιᾶς Ἀγορᾶς καὶ τὸ
τοῦ Πανεπιστημίου. Τὸ πρῶτον ἐκ τῶν δύο τε-
λευταίων ἐκέκτητο καὶ ιστορικὴν σημασίαν. ‘Ο
εὐγενὴς Σκῶτος, ὁ συλλητὴς τοῦ Παρθενῶνος, ὁ
πράξις quod non fecerunt Goths, κατὰ τὴν καυ-
στικὴν ῥῆσιν τοῦ Βύρωνος ἐδώρησεν εἰς τὴν κοι-
νότητα τῶν Ἀθηνῶν τὸ ὡρολόγιον αὐτὸν ὡς πε-
νιχρότατον ἀντάλλαγμα τῶν ἀνεκτικήτων κειμη-
λίων τῆς ἀρχαιότητος. Πλὴν δύο εἴσεστι τὰ τελευταῖα
τῶν ἡτοῖ οὐχ ἡττον «ἐχθρῶν ἅδωρον δῶρον
κούν ὄντισμον». Μετὰν χαλκίνην τοῦ λαλιὰν ἦτο
προωρισμένον νὰ ὑπομιμήσῃ πλειστάκις τῆς ἡ-
μέρας εἰς τοὺς κατοίκους τῆς ἱερᾶς πόλεως καὶ
θεματοφύλακας τῶν σεπτῶν λειψάνων τῆς ἀρχαίας
δόξης ὅτι ὁ καιρὸς παρέρχεται, ὅτι παρηλθον οἱ
ἔλεισινοι χρόνοι καθ’ αὺς ἐπετρέπετο εἰς τοὺς ζένους
ἀρπαγας καὶ τοὺς ἐντοπίους καπήλους νὰ συλῶσιν
ἀτιμωρητεῖ τὰ κλείζοντα τὴν χώραν ἡμῶν κει-
μήλια, παραίνεσις ἡτις δυστυχῶς, καθὼς ἀπέδει-
ζαν τὰ τελευταῖα γεγονότα, δὲν εἰσηκούσθη.

‘Υπὸ τὴν σκιὰν τοῦ Πύργου τοῦ Ὁρολογίου τοῦ
Ἐλγίνου ἥκυπασαν καὶ προήχθησαν αἱ διάσημοι
μάγκαι ἡ μοσχομάγκαι τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ἡ προ-
σωνυμία ἡ ἔξ αὐτοῦ ἐλάχιστον ἐπέτεινε τὴν φή-
μην των. Ἡ μάγκα τοῦ Ῥολογίου ἦτο τίτλος
ἐπιζηλος μεταξὺ τῆς ἀλήτιδος πατριᾶς τῶν Ἀ-
θηναίων ἀγνιοπαίδων, νομίζω δὲ ὅτι τοιοῦτον τί-
τλον φέρει καὶ παλαιόν τι πρωτότυπον μυθιστό-
ρημα, ἀναφερόμενον εἰς τὰ ἡθη αὐτῶν.

Τὸ τελευταῖον ὡρολόγιον, τὸ τοῦ Πανεπιστημίου,
ἐλειτούργει μέχρις ἐσχάτων μετὰ πολλῶν διαλειμ-
μάτων ἀργίας ἀλήθως, ἀλλ’ ὅπως δήποτε πα-
ρέχον ὡφελίμον ἐκδούλευσιν εἰς τοὺς ἀκαδημαϊκούς
πολίτας, τοὺς περιοίκους καὶ τοὺς διαβάτας. Πλὴν
ὅτε πρό τινος τῇ δαπάνῃ φιλοκάλου ὄμοιενον ἀ-
πεφασίσθη νὰ ζωγραφηθῇ ἡ ὑπάρχουσα ζωοφόρος
εἰς τὴν πρόσοψιν τοῦ Πανεπιστημίου, τὸ ταλαι-
πωρον ὡρολόγιον ἀφηρεθεῖ ἐκεῖθεν καὶ κατεδικά-
σθη εἰς ἀγροτίαν. Δέν εὑρέθη μία γνωία δι’ αὐτὸν
καθ’ ἀπαν τὸ εὐρὺ ἀλλως κτίριον καὶ οἱ νεαροὶ
θεράποντες τῆς ἐπιστήμης, οἵτινες ὑπὲρ πάντα
ἄλλον ὄφειλουσι νὰ γινώσκωσι καὶ νὰ ἐνθυμῶνται
ὅτι ὁ βίος βραχὺς καὶ ἡ τέχνη μακρά, διέρχονται
τὰς ἡμέρας των ἔνευ ὡφελίμου τινος ὑπομνήσεως
περὶ τὴν χρῆσιν καὶ τὴν δαπάνην τοῦ χρόνου.

Παραδόξως, ἐνῷ δὲν ἐλήφθη ἔκτοτε πρόνοια
περὶ ἀντικαταστάσεως τῶν καταργηθέντων ὡρο-
λογίων, ἀν οὐχὶ περὶ προσθήκης νέων τοιούτων
εἰς τὴν ὄλον ἐπειστίως αὐξουσαν πόλιν, ἔξει-
πον ἀπεναντίας καὶ τινα ἄλλα ἔθιμα χρησιμεύον-
τα ἐν τίνι μέτρῳ ὡς ἀναπληρωτικα τοῦ ἐλλείπον-

τος διὰ τὴν καταμέτρησιν τῆς ὥρας γνώμονος.
Τοιοῦτο καθ’ ἔξοχὴν ἦτο τὸ ἐσπερινὸν σάλπισμα
τῆς στρατιωτικῆς ἀποχωρήσεως. Πρὸ ὅλιγου ἔτι
χρόνου, ὡς ἐνθυμεῖσθε, λόγος ὀλόκληρος σαλπιγ-
κτῶν τῶν διαφόρων τοῦ στρατοῦ σωμάτων ἐστά-
θμευεν εἰς τὰ πρὸ τοῦ Φρουραρχείου πεζοδρόμια
τῆς ὁδοῦ Σταδίου ἀναμένων τὴν τεταγμένην ὥ-
ραν, ἥμα δὲ ταύτης ἐπιστάσης διεσπείροντο κατὰ
συήνη εἰς τὰς ἀγυιὰς τῆς πόλεως πληροῦντες αὐ-
τὰ ἐκκωφαντικοῦ παρατεταμένου θορύβου. Κατὰ
τὰ τελευταῖα ἔτη ἡ μανία τοῦ νεωτερισμοῦ καὶ
τῆς ἀπομιμήσεως εἴχεν εἰσχωρήσει καὶ μέχρι τοῦ
σαλπίσματος τῆς ἀποχωρήσεως, ρύθμος δὲ ἀρθρη-
ζενόγχος ἀντικατέστησε τὴν δημωδεστάτην Θο-
δώραρ. Διότι ὁ λαός εἴχε προσαρμόσει ἐπιτυχῶς
ιδίας λέξεις εἰς τὸν ἥχον τοῦ σαλπίσματος καὶ οἱ
στίχοι

Θοδώρα, Θοδώρα,
Τὸ πάπλωμα διπλὸ

ἥσαν γνωστοὶ καθ’ ἀπασαν τὴν Ἐλλάδα. Μία
ὑπουργικὴ διαταγὴ κατήργησε τὸ ἐσπερινὸν σάλ-
πισμα τῆς ἀποχωρήσεως καὶ ἀν τὸ μέτρον εἶνε,
ώς ὑποθέτω, γενικήν, τὴν στέρησιν θά συνηθάν-
θησαν παρεκτὸς τῶν κατοίκων τῆς πρωτευόστης
καὶ οἱ κάτοικοι τῶν ἐπαρχιακῶν πόλεων, ὅπου
σταθμεύουσι στρατιωτικὰ σώματα, ἐνθα ἡ ἐλλει-
ψις δημοσίων ὡρολογίων εἶνε ὄπως δήποτε μᾶλλον
δεδικαιολογημένη. Παρ’ αὐτοῖς ἡ φράσις « ἐσή-
μανεν ἡ Θοδώρα » ἐδήλου ὅτι ἐσήμανεν ἡ ἐδό-
μη, ἡ ὄγδόν, ἡ ἐνάτη ὥρα τῆς ἐσπέρας, ἀναλόγως
τῆς ὥρας τοῦ ἔτους. “Αλλο σάλπισμα στρατιω-
τικὸν συντελοῦ εἰς τὴν γνῶσιν τῆς ὥρας δὲν ἀπέ-
μεινεν εἰμὴ τὸ γλυκύτατον πράγματι καὶ ποιητι-
κώτατον ἑωθινόν, τὸ όποιον ὅμως ἀκούοντιν, ἀν
ἐγρηγορῶσιν ἐννοεῖται, μόνον οἱ παρὸ τοὺς στρα-
τῶνας οἰκοῦντες. Οἱ πλανόδιοι πωληταί, ὃν ἡ
διάθεσις ἐνιαχοῦ χρησιμεύειώς τεκμήριον τῆς ὥρας
τῆς ἡμέρας, παρ’ ἡμῖν δὲν ἔχουσιν ὥραν σταθε-
ρὰν καὶ ὥρισμένην, ἔξαιρέσει τῶν σαλεπτούδων.
Οἱ νυκτοπλανεῖς αὐτοὶ μικρέμποροι, ὃν ἡ ἐμφά-
νισις σημειοῖ παρ’ ἡμῖν τὴν ἐλευσιν τοῦ χειμῶνος,
ἔξεργονται εἰς περισσείαν πρὸς πώλησιν τοῦ θερ-
μαντικοῦ ποτοῦ των περὶ τὸν ὄρθρον καὶ ἡ φωνή
των ἡ βαρεῖα, ἡ λαρυγγώδης, τὰ διακεκομένα
ἔκεινα « ζεστό ! ! », « βράζει ! ! » εὐκρινῶς ἀκούο-
μενα ἐν τῷ μέσῳ τῆς βαθείας σιγῆς, καθὼς καὶ
ἡ ἐρυθρωπὴ ἀντανάκλασις τοῦ φανοῦ, αἴφνης εἰσ-
δύουσα ἀμυδρῶς διὰ μέσου τῶν κεκλεισμένων δι-
κτυωτῶν τῶν παραθύρων καὶ ἀκαριαίως παρερ-
χομένη. ἐμποιοῦσιν εἰς τοὺς ἥδη ἀφυπνισθέντας
κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην ἐντύπωσιν οὐχὶ διυσάρεστον,
καθότι ἀναγγέλλουσι τὸ πέρας τῆς μαρτίας καὶ
ἀτελευτήτου χειμερινῆς νυκτός. ‘Αφ’ ἑτέρου ὅμως
προκαλοῦσι τὴν ἀγανάκτησιν καὶ τὰς ἀράς ἐκεί-
νων οἵτινες βραδέως κατακλιθέντες ἀφυπνιζονται
ὑπ’ αὐτῶν κατὰ τὴν ὥραν καθ’ ἦν ὁ ὑπνος ὑπέρ-

ποτε γλυκὺς βαρύνει τὰ βλέφαρα. "Ωστε οἱ σαλεπτοσῆδες χρησιμεύουσιν ὡς μέτρον τῆς ώρας, ηδὲ φράσις « ἐξύπνησα ἡ ἐπλάγιασσα μὲ τὸ πρῶτο σα.έπει » εἶναι συνηθεστάτη παρχ τῷ λαῷ. 'Εκτελοῦσιν ἀκουσίως τὴν ὑπηρεσίαν τῶν νυκτοφυλάκων ἡ νυκτοκρατῶν, οἵτινες ἀλλοτε ὑπῆρχον ἐν τῇ Δυτικῇ Εὐρώπῃ, ἐνιαχοῦ δὲ καὶ νῦν, καθηκον ἔχοντες νὰ περιφέρωνται εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως καὶ νὰ βοῶσι στεντορείως ἐκάστοτε ἐν τῇ συγῇ τῆς νυκτός. « Ἡ ώρα εἶνε τρίτη (ἢ; ὑποθέσωμεν) μετὰ τὸ μεσονύκτιον κοιμήθητε ἡσύχως, πολίται! ». Καὶ ἐὰν μὲν ἔκοιμωντο, καλῶς ἀλλ ὅσοι τυχόν ἀφυπνίζοντο αἴφνιης ὑπὸ τῆς ἀγγελίας, θὰ ἥκουν μετὰ μομφασμοῦ τὴν παρακέλευσιν τοῦ νὰ κοιμηθῶσιν ἡσύχως· τὸ πάθημα αὐτῶν ὠμοίαζε πρὸς τὸ τοῦ κυρίου ἐκείνου, ὅστις παραγγεῖλας εἰς τὸν ὑπηρέτην του, γνήσιον Δεκαστριάδην, νὰ τὸν ἀφυπνίσῃ κατὰ τὴν ἔδομην τῆς πρωίκης ἐπειδὴ ἔμελλεν· ἀναχωρήσῃ κατὰ τὴν ἐπιούσαν, ἀφυπνίσθη κατὰ τὴν πέμπτην ὑπὸ τοῦ ὑπηρέτου, λέγοντος αὐτῷ: « Ἡ ώρα εἶνε πέντε, κύριε, ἔχετε καιρὸν νὰ κοιμηθῆτε ἀκόμη δύο ώρας! ».

Πλὴν αὐτῶν τῶν νεωτέρων νυκτοκρατῶν, πλὴν τῶν δικδεχομένων αὐτούς *xou.louvrēzήδων* καὶ *γαλατάδων*, ὃν ἡ λαλία ἀγγέλλει ὅτι ἡ ἡμέρα ἀνέτειλεν, ήδη πλὴν τῆς κωδωνοκρουσίας τῆς μετουβρίας, πλὴν τοῦ ώρολογίου τῆς Μητροπόλεως ὅπερ ἀπὸ πολλοῦ ἡδη ἂναισθητεῖ προσβληθὲν ὑπὸ γενικῆς καὶ ἀνιάτου, ὡς φχίνεται, παραλυσίας, οὐδεμίας ἀλλη ἔνδειξις, οὐδὲν τεκμήριον ὑποπῖπτον εἰς τὰς αἰσθήσεις περὶ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου ὑπάρχει ἐν τῇ πόλει διὰ τὸν πολὺν πληθυσμὸν τὸν διαιτώμενον ἔκτος τοῦ οἴκου ἔνεκα τοῦ ἐπαγγέλματός του. Ο χρόνος παρέρχεται σιωπηλῶς, ρέει ἀψοφητεὶς ὡς τὸ μυθολογούμενον ὑδωρ τῆς Λήθης, χωρὶς σωτηριώδης τις ὑπόμνησις νὰ ὑπενθυμίζῃ ἐκάστοτε κατ' ίσα διαλείμματα μὲ τὴν βαρεῖαν καὶ ἀδυσώπητον φωνήν του τὴν ἀπώλειαν ἢν ὑφιστάμεθα ἀσωτεύοντες αὐτόν. Νωθροί, ἀδρανεῖς ὡσεὶ κατειλημένοι ὑπὸ παχυλῆς ἀσιτικῆς μοιροδοξίας τρέφομεν πρὸς τὰ ώρολόγια τὴν ἀποστροφὴν ἢν εἴχε κατ' αὐτῶν ὁ Baudelaire, ποιητὴς ἐν τούτοις τόσον ἄγνωστος καὶ εἰς αὐτὰς ἔτι τὰς τάξεις τῶν ἡμετέρων λογίων:

Horloge ! dieu sinistre, effrayant, impassible,
Dont le doigt nous menace et nous dit: « Souviens-toi ! »
.....
Trois mille six cents fois par heure, la Seconde
Chuchote ! Souviens-toi ! — Rapide avec sa voix
D' insecte, Maintenant dit : Je suis Autrefois,
Et j' ai pompé ta vie avec ma trompe immonde !
Remember Souviens-toi ! prodigue ! Esto memor !
(Mon gosier de métal parle toutes les langues.)

*Souviens-toi que le Temps est un joueur avide
Qui gagne sans tricher à tout coup ! c'est la loi
Le jour décroît ; la nuit augmente ; Souviens-toi !
Le gouffre a toujours soif ; la clepsydre se vide....*

Nαι ἀλλ ὁ ταλαιπωρος Baudelaire ἡτο ποιητής, φραντασιοκόπος καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἔξεπορεύετο ἀπὸ τὸ ὄμιχλωδες πνεῦμα τοῦ ἀμερικανοῦ 'Εδγαρδοῦ Πόσου. Ο Baudelaire ἡρέσκετο νὰ μεθύσκηται διὰ τοῦ *γαστρί*, ὅπως ὁ Πόσου ἡρέσκετο νὰ μεθύσκηται διὰ οἰνοπνευμάτων πρόωρον σχών καὶ ἐλεεινὸν θάνατον. Διὰ τοὺς τοιούτους χαρακτῆρας βεβαίως ἡ πάροδος τοῦ χρόνου εἶναι τόσον φοβερή, ὥστε προσπαθοῦσι παντὶ σθένει νὰ τὴν λησμονῶσιν ἀλλὰ διὰ τοὺς πρακτικοὺς καὶ ἔμφρονας ἡ μυστηριώδης φωνὴ τοῦ ώρολογίου εἶναι παραίνεσις διπνεκής περὶ τῆς καταληλοτάτης καὶ λυσιτελεστάτης χρήσεως τοῦ χρόνου. Καὶ τίς οἶδεν ! .. ἀν αὐτὴ ἡ παραίνεσις ἥκουετο συνεχέστερον εἰς τὴν γάρων μας, δὲν ἡθέλομεν δεικνύει ἵσως τόσην ἀναλγησίαν καὶ τόσην ἀσύνετον ἐλευθερότητα περὶ τὴν ἀσκοπὸν δαπάνην τοῦ χρόνου· δὲν ἡθέλομεν κατασπαταλήσει ὄμοιο μὲ τόσον ἀλλον ὑλικὸν πλοῦτον τὴν ἀμέτρητον ἀξίαν τοῦ χρόνου ὅστις καὶ αὐτός, κατὰ τὸ ἀγγλικὸν λόγιον, εἶναι χρήματα καὶ θὰ ἔφροντιζομεν νὰ χρησιμοποιῶμεν τὸν καιρὸν μας ἐπικερδέστερον ἡ κατὰ τὰ μέχρι τοῦδε παρελθόντα ἔξηκοντα ἀπὸ τῆς ἡμετέρας ἀνεξαρτησίας ἔτη. Τὸ ἐπ' ἐμοὶ δὲν ἡθελον διστάσει ποσῶς νὰ συστήσω εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀρχοντας ὡς κατεπείγουσαν ὑπὲρ πολλὰ ἀλλα τὴν ἀσήμαντον ἀλλως δαπάνην τῆς ἀγορᾶς καὶ τῆς τοποθετήσεως μερικῶν ώρολογίων εἰς τὰ κεντρικώτατα τούλαχιστον τῶν μερῶν τῆς πόλεως, διὰ νὰ μᾶς ὑπενθυμίζωσι καθ' ἐκάστην ὅτι ὁ καιρὸς παρέρχεται, ὅτι ἡ πρόοδος καὶ ὁ πολιτισμὸς προχωροῦσι καὶ ὅτι ἐπομένως ἡμεῖς δὲν πρέπει νὰ ὑστερῶμεν.

ΧΑΡΔΑΛΑΜΠΗΣ ΑΝΝΙΝΟΣ

